

Nieuwsbrief 63, aug. 2023

Abonnees: 547

Platform Militaire Historie Ede

Open Monumentendag 2023

Voorstelling 'Persoonsbewijs zonder J'

Airborne Veteranenavond

Walk For Veterans, Klokkentoren Bergansiuskazerne

Sponsor in the spotlight, Streamen Edese speelfilm

Nieuwe aanwinsten

Op de korrel: het portretrecht

Beste abonnees,

Zoals jullie uit de agenda en deze Nieuwsbrief kunnen afleiden, staat de drukste periode van onze club weer voor de deur! Onze ambities kunnen we alleen waarmaken met de volledige inzet van alle vrijwilligers en die staan klaar en op scherp! Wij gaan er weer voor!

De afgelopen periode hebben we een breed scala aan bezoekers gehad waaronder een delegatie van de Edese gemeenteraad. Ook is het plan voor de uitbreiding van onze accommodatie met de twee historische houten ziekenbarakken nog niet van de baan. Hoop doet leven!

Ik wens jullie een mooie herdenkingsperiode toe.

Maarten van Hezik
Voorzitter

Open Monumentendag 2023

Het Platform Militaire Historie Ede neemt op zaterdag 9 september deel aan de Open Monumentendag, die dit jaar als thema '**Levend erfgoed**' heeft. Dit jaar is het namelijk twintig jaar geleden dat het UNESCO verdrag voor de Bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed is gesloten en dat wordt gevierd door het thema 'Levend erfgoed' te koppelen aan Open Monumentendag. Voor meer achtergrondinformatie verwijzen wij u graag naar de website van [Open Monumentendag](#)

Het programma in en rondom De Smederij ziet er als volgt uit:

10.00–16.30 uur - Re-enactmentvereniging 'Dienstplicht Koude Oorlog' (DKO)

DKO is de hele dag aanwezig om u als bezoeker een realistisch beeld te geven van het leven van een dienstplichtig militair tijdens de Koude Oorlog. Door DKO worden er demonstraties gegeven van het dagelijks leven op een bivak. Er zijn veldtelefoons, voertuigen, puptenten en er worden regelmatig exercities gehouden.

10.00–16.45 uur - De Smederij open voor publiek

Bezoekers kunnen deze dag op eigen gelegenheid de tentoonstelling over de Eerste Wereldoorlog bekijken. In het Edese Oorlogs- en Garnizoensmuseum zijn gidsen aanwezig voor het beantwoorden van al uw vragen.

10.00–16.45 uur Verkoop boeken en militaria

Bij De Smederij worden tweedehands boeken en allerlei militaire voorwerpen te koop aangeboden. Met de opbrengst ervan kan het platform weer nieuwe activiteiten ontwikkelen. Loop er gerust eens even langs. Er zijn weer veel mooie boeken ingeleverd, waarvoor hartelijk dank!

10.00–16.45 uur Als militair op de foto

Kinderen kunnen verkleed als militair of oorlogsverslaggever

bij de legervoertuigen op de foto worden gezet. De leukste inzending voor onze volgende nieuwsbrief wordt beloond met een Market Garden vijfje!

10.30–16.45 uur Kazernewandelingen

Er staan deze dag zes wandelingen over het voormalige kazerneterrein op het programma. U kunt zich hier ter plekke voor opgeven. De rondleiding duurt 30 à 45 minuten.

10.30–16.45 uur Rondritten kazerneterrein/Stingerbol

Onder leiding van een gids kunt u deze dag meerijden in een authentiek legervoertuig over het voormalige kazerneterrein. De

rondritten beginnen om 10.30, 11.30, 13.00, 14.00 en 15.00 uur en duren 30 à 45 minuten per keer.

Deelnemen kan zolang er plaats is. ☺

De Mess (keuken) in De Smederij is de hele dag open. Hier kan tegen betaling een kopje koffie of frisdrank worden besteld. U steunt hiermee de activiteiten van het platform, dus van harte aanbevolen.

We hopen u op zaterdag 9 sept. te mogen verwelkomen in De Smederij aan de Verbindelaarsweg nr. 100 in Ede.

Voorstelling 'Persoonsbewijs zonder J'

Voorstelling over Didi Roos, de kleuterjuf die verzetsheldin werd.

Dit universele verhaal, over heldenmoed, verraad en onderdrukking dat plaatsvond in de gemeente Ede, zal tijdens de Airborne-maand opnieuw worden gespeeld. De voorstellingen vinden plaats in de buurt van de historische locaties van het verhaal.

In deze muzikale vertelling staat het waargebeurde verhaal van de Joodse verzetsheldin Didi Roos centraal. Geschreven door Oscarwinnaar Ruud van Megen, meeslepend verteld door acteur Sander de Heer met muzikale omlijsting door pianist Edgar van Asselt.

In 1942 vluchtte Rachel 'Didi' Roos, toen werkzaam als kleuterjuf, samen met haar verloofde Marcel Hertz, naar de Veluwe. Ze doken onder om te ontkomen aan deportatie. Toen ze met behulp van het verzet een persoonsbewijs zonder de 'J' van Jood kregen, konden ze zich weer vrij bewegen en sloten ze zich aan bij het verzet.

Het verhaal vertelt de aangrijpende geschiedenis over de liefde tussen twee vervolgte mensen, die ervoor kozen hun leven op het spel te zetten voor het recht op leven en het recht op vrijheid. Naar Didi Roos is sinds 2017 een straat vernoemd in de verzetsheldenbuurt in Ede.

De voorstellingen van "Persoonsbewijs zonder J"

16 september, 20.00: Erica Kerk in Ede

23 september, 20.00: Dorsphuis Otterlo

30 september, 20.00: Museum Lunteren

Informatie en tickets: www.persoonsbewijszonderj.nl

Airborne Veteranenavond

Vrijdagavond 25 augustus jl. organiseerde de gemeente Ede op het Kuiperplein de Airborne Veteranenavond. De gemeente bracht hiermee een ode aan de inzet en moed van onze veteranen.

De Airborne Veteranenavond is de start van de Airborne Ede-maand. Deze maand staat in het teken van terugkerende herinneringsevenementen rondom de bevrijdingsoperatie Market Garden in 1944.

Het orkest van de Koninklijke Luchtmacht trad samen op met gastartiest Xander de Buisonjé. Speciaal voor deze avond brachten zij een swingend en indringend muziekprogramma.

Walk For Veterans

Van 25 juni tot en met 10 september lopen een zestal vrijwilligers van het platform de sponsorwandeltocht Walk 4 Veterans. Bij dit evenement worden deelnemers uitgedaagd om 77 km af te leggen en 77 euro aan sponsorgeld op te halen. De opbrengst komt ten goede aan verschillende projecten voor veteranen, zoals PTSS-preventie, Veteranenhond en het Veteranen Search Team.

Ondanks de vele regen van de afgelopen tijd is de sfeer nog steeds goed. Gezelligheid staat voorop en de deelnemers bepalen zelf wanneer en hoe vaak er samen gewandeld wordt. Er wordt gewandeld in de omgeving van Ede.

Foto's: Ronald van Riet

Er is inmiddels ruim € 2600,00 aan sponsorgeld binnengehaald! Dat is een felicitatie waard!

U kunt ze nog sponsoren. Kijk voor meer informatie op: [Doneer - Actie voor Helden](#)

Klokkentoren P.L. Bergansiuskazerne

Het afgelopen jaar is er hard gewerkt aan de renovatie en verbouw van de P.L. Bergansiuskazerne. In deze voormalige Edese kazerne zijn twintig appartementen en vier studio's gerealiseerd. De kenmerkende klokkentoren op het dak van de kazerne werd fraai gerestaureerd en is afgelopen juni als kers op de taart teruggeplaatst.

Foto Jan Blom

Het platform ontving een video van de plaatsing van het fraai gerestaureerde uurwerk. Dat niet altijd alles volgens plan verloopt kunt u terugzien via deze [link](#)

Sponsor in the spotlight

We spreken met Dirk Jan van den Brink en Marjan Toes van Bouwbedrijf Kreeft uit Ede.

Wat is de geschiedenis van uw organisatie en wat zijn de kernactiviteiten?

Bouwbedrijf Kreeft is een breed en regionaal georiënteerd bouwbedrijf en verdeeld in vier takken van sport: Ontwikkeling, Nieuwbouw, Onderhoud en Restauratie. Vandaag bouwen aan de wereld van morgen, dat is waar het bij Kreeft om draait.

Waarin onderscheidt u zich van andere, soortgelijke organisaties?

Omdat wij vanuit een toekomstbewuste visie onze verantwoordelijkheid willen nemen, proberen wij een voortrekkersrol te vervullen op het gebied van duurzame en innovatieve ontwikkelingen waarin tevreden werknemers én klanten voorop staan.

Wat is de band met Ede en met de Ede (militaire) historie?

Kreeft is sinds 1896 in Ede actief als bouwer, dus ook tijdens de bouw van de verschillende kazernes hebben onze voorgangers hun steentje daarin bijgedragen. Ook hebben wij gedurende vele jaren het bouwkundig onderhoud aan de Edese kazernecomplexen mogen verrichten.

Hoe hebt u het Platform Militaire Historie Ede leren kennen?

Het platform is bekend vanwege de restauraties die wij verrichten aan de verschillende militaire complexen.

Wat heeft u bewogen om de uitrusting van de Edese erewacht te sponsoren?

Als Edes bedrijf zijn wij regionaal betrokken en ondersteunen daarom ook regionale doelen. Een bijzonder doel zoals de Edese erewacht ondersteunen wij daarom ook graag.

Zijn er nog punten die u het Platform Militaire Historie zou willen meegeven?

Het platform is een mooi initiatief voor de huidige en toekomstige generaties om de militaire historie levend te houden.

Streamen Edese speelfilm: 'Blijven, Komen en Gaan'

In 2021 figureerde leden van het platform in de reprise van de film 'Blijven, Komen en Gaan' van de Edese theater- en filmmaker Arno Setz.

De film vertelt het verhaal van de ontwikkeling van Ede van begin vorige eeuw tot nu, door de ogen van Anne, een meisje uit 1900.

In 2021 werden extra scènes opgenomen en de film opnieuw gemonteerd. Er werkten meer dan 300 Edenaren mee aan deze speelfilm. Onder andere burgemeester Verhulst speelt een rol in de film als burgemeester Op Ten Noort die in 1905 een grote rol speelde bij de komst van de militairen naar Ede.

Na de vertoning in de bioscoop kan de film nu ook via Internet thuis worden bekeken. Bezoek hiervoor de [website](#) van Arno Setz.

Nieuwe aanwinsten

Het Oorlogs- en Garnizoensmuseum heeft weer een aantal mooie aanwinsten mogen ontvangen:

- Het platform heeft een grote collectie van de familie Schotman mogen ontvangen. Het zijn emblemen, koorden, sjerpen, kwasten etc., voornamelijk van voor de oorlog. Ook zaten er bladen, kranten, boeken en bajonetten bij.

- Een prentbriefkaart van een militair van het 10^e Regiment Infanterie (Ede) uit de mobilisatie in 1939.

- Een zestal bladen 'Marine in Holland'. Dit tijdschrift werd tijdens de oorlog uitgegeven voor en door de in Ede gelegerde Duitse militairen van de 20. Schiffstammabteilung.
- Een verfblok geproduceerd bij de firma Macostan te Ede. Dit was de verffabriek van de verzetsfamilie Nooij. Het werd gebruikt om de uitrusting een schutkleur te geven en om het waterdicht te maken. Bij de oud-militairen beter bekend als 'blanco'

- Van de heer Evert van de Weerd ontvingen wij onderstaande Polar Bear van de "49 Westriding Infantry Division, The Polar Bear Association".

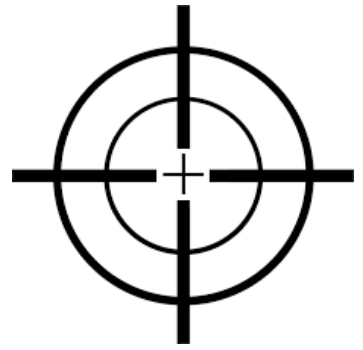
Alle gevers worden hartelijk bedankt voor deze mooie aanvulling op onze collectie. Er is nog meer binnen gekomen, maar dat bewaren we voor de volgende nieuwsbrief!

Op de korrel: het portretrecht

Een kijkje achter de schermen bij het Platform Militaire Historie Ede.

In nieuwsbrief 62 heb ik iets geschreven over het auteursrecht en de vraag open gelaten of de militairen die op de routine-foto staan afgebeeld zich kunnen beroepen op het portretrecht. In dit vervolg wil ik proberen die vraag te beantwoorden.

Recent speelde bij het platform nog de kwestie of onderstaande foto als achtergrond op haar nieuwe website mag worden gebruikt? De meningen daarover zijn verdeeld en dat zal bij andere organisaties waarschijnlijk niet anders zijn. Over het publiceren van afbeeldingen bestaat namelijk veel onduidelijkheid. Wat mag nu wel en wat niet?

Het Auteursrecht ©

Het auteursrecht stamt uit 1886. Het Engelse copyright en beeldrecht worden ook gebruikt, maar die laatste is geen juridische term. Voor publicatie van een foto is allereerst toestemming nodig van de fotograaf. Indien de fotograaf een zelfstandige ondernemer is, dan bezit hij het auteursrecht. Erfgenamen behouden het auteursrecht tot 70 jaar na zijn overlijden. Indien de maker van de foto in loondienst is, dan bezit het bedrijf waarvoor hij werkt de rechten, tot 70 jaar na de eerste publicatie. Hierna vervalt het auteursrecht en kan de foto rechtenvrij door iedereen worden gepubliceerd.

Vrijwilligers die foto's maken, teksten schrijven of websites bouwen voor de club, behouden hiervan het auteursrecht. Ze staan immers niet op de loonlijst van de organisatie. Men doet er verstandig aan om in het vrijwilligerscontract de overdracht van het auteursrecht te regelen, zodat alle rechten bij de club blijven indien iemand vertrekt.

Als een erfgoedinstelling door aankoop eigenaar wordt van een beschermd werk, ontvangt of koopt zij daarmee niet ook het auteursrecht. Dat blijft bij de maker van het werk.

Bovenstaande foto heb ikzelf gemaakt en ik heb het platform toestemming gegeven om hem op de website te plaatsen, dus met het auteursrecht is het geregeld.

Het Portretrecht

Een vervolgvraag die het platform zich moet stellen is of zij toestemming nodig heeft van de mensen die op de foto staan afgebeeld (de geportretteerde). Het portretrecht geeft geportretteerde (soms) het recht om publicatie tegen te houden. Iedereen die staat afgebeeld kan hierop een beroep doen, maar het is geen

vetorecht. Bij elk beroep moet gekeken worden of het belang redelijk is. Meestal gaat het hierbij om het schenden van iemands privacy, wat in beginsel een redelijk belang is, maar niet automatisch betekent dat de publicatie verboden moet worden. Het publiceren van een foto valt meestal onder informatievrijheid, dat net als privacy ook een grondrecht is. Bij een conflict zal een rechter per geval moeten bepalen welke van deze twee grondrechten het zwaarst weegt. Omstandigheden die daarbij een rol spelen zijn bijvoorbeeld de nieuwswaarde van een publicatie, de manier waarop iemand staat afgebeeld, de leeftijd van de geportretteerde en de context waarin de foto wordt gebruikt. Bij redactioneel gebruik, zoals bij het opnemen van foto's in deze nieuwsbrief, is van de geportretteerde meestal geen toestemming nodig. Bij commercieel gebruik ligt dat anders. Foto's van personen die bijvoorbeeld geld verdienen aan hun populariteit, zoals Max Verstappen, mogen niet zonder toestemming worden gebruikt. Een bedrijf mag bovenstaande foto ook niet zomaar aan de voorgevel van zijn pand hangen, zelfs niet met toestemming van de maker. Dat doet hij immers om zijn zaak te promoten, zodat hij meer winst kan maken. Bij een commercieel gebruik is toestemming van de geportretteerde nodig. Het platform heeft geen winstoogmerk, het plaatsen van de foto op onze website dient geen commercieel belang. De foto is in de openbare ruimte gemaakt, niet aanstootgevend, niet in opdracht gemaakt en de maker heeft toestemming gegeven. Hij kan daarom gewoon op de website worden geplaatst.

Auteursrecht.nl: *Het is meestal wel toegestaan foto's te maken in de openbare ruimte en die te publiceren, zonder dat aan personen die toevallig in beeld komen toestemming hoeft te worden gevraagd. Als een portret niet in opdracht is gemaakt, mag het in beginsel vrij gepubliceerd worden.*

Terug naar de militairen op de routine-foto. Die foto is in opdracht van de legerleiding gemaakt. Bij foto's die in opdracht zijn gemaakt, moet zowel de fotograaf, of bij loondienst het fotobedrijf (auteursrecht) alsook de geportretteerde (portretrecht) toestemming geven bij verveelvoudiging van de foto. Als er meerder personen op de foto staan, moeten zij allemaal toestemming geven. In dit geval moeten dus alle tweehonderdtwaalf militairen akkoord gaan voordat de groepsfoto commercieel kan worden ingezet.

Het portretrecht verloopt niet na zeventig, maar na tien jaar na het overlijden van de geportretteerde. De jongste soldaat op de panoramafoto (15 jaar oud in 1935) zal

redelijkerwijs voor 2000 zijn overleden. Dit betekent dat het laatste portretrecht in 2010 is verlopen. Het auteursrecht was in 2005 al verlopen. De foto kan dus rechtenvrij en commercieel door het platform worden ingezet.

De rechten van de geportretteerde zijn vastgelegd in [artikel 19 en 20](#) van de Auteurswet.

Wouter van den Berg

Bronnen: [VNG.nl](#), [Overheid.nl](#), [ANP.nl](#), [Auteursrecht.nl](#), [wetboek-online.nl](#), [justitia.nl](#)

Agenda september 2023

- 09 sept. Open Monumentendag, De Smederij Ede
- 13 sept. Airborne Klassendag, Ginkelse Heide Ede
- 14 sept. Airborne Klassendag, Ginkelse Heide Ede
- 15 sept. Airborne Herdenking bombardement Ede-Zuid, Parkweg Ede, 10.45 uur
- 16 sept. Herdenking en luchtlandingen Market Garden, Ginkelse Heide Ede
- 16 sept. Airborne-markt, Ginkelse Heide Ede
- 16 sept. Voorstelling 'Persoonsbewijs zonder J', Erica kerk Ede, 20.00 uur
- 18 sept. Herdenking Mausoleum Ede door Arnhem Fellowship
- 23 sept. Voorstelling 'Persoonsbewijs zonder J', Dorpshuis Otterlo, 20.00 uur
- 23 sept. Pegasus wandelevenement
- 29 sept. Week van de Geschiedenis, Eureka-tentoonstelling
- 30 sept. Voorstelling 'Persoonsbewijs zonder J', Museum Lunteren, 20.00 uur
- 10 okt. Militaria of prullaria, De Smederij Ede
- 17 okt. Lezing Veteranen Search Team, De Smederij Ede
- 11 okt. Sunset March
- 21 okt. Battlefieldtour Pegasus

Sponsors

Ede en omgeving worden jaarlijks door vele tienduizenden mensen bezocht. Veel van deze bezoeken zijn gerelateerd aan het militaire verleden van Ede. Het Platform Militaire Historie Ede is binnen de gemeente Ede het aanspreekpunt voor zaken die de militaire historie van Ede betreffen en heeft zich ten doel gesteld om dit bij een breed publiek onder de aandacht te brengen. Uw steun is hierbij van harte welkom.

[Lees meer...](#)

De activiteiten van het platform worden ondersteund door:

expert team **Monuta**

Nu te zien

De wisselexpositie over de Eerste Wereldoorlog en Ede is gratis te bezoeken op woensdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur en op elke laatste zaterdag van de maand van 13.00 tot 17.00 uur.

Adres: De Smederij,

Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: [52.034860](#), [5.673670](#)

XON-reportage

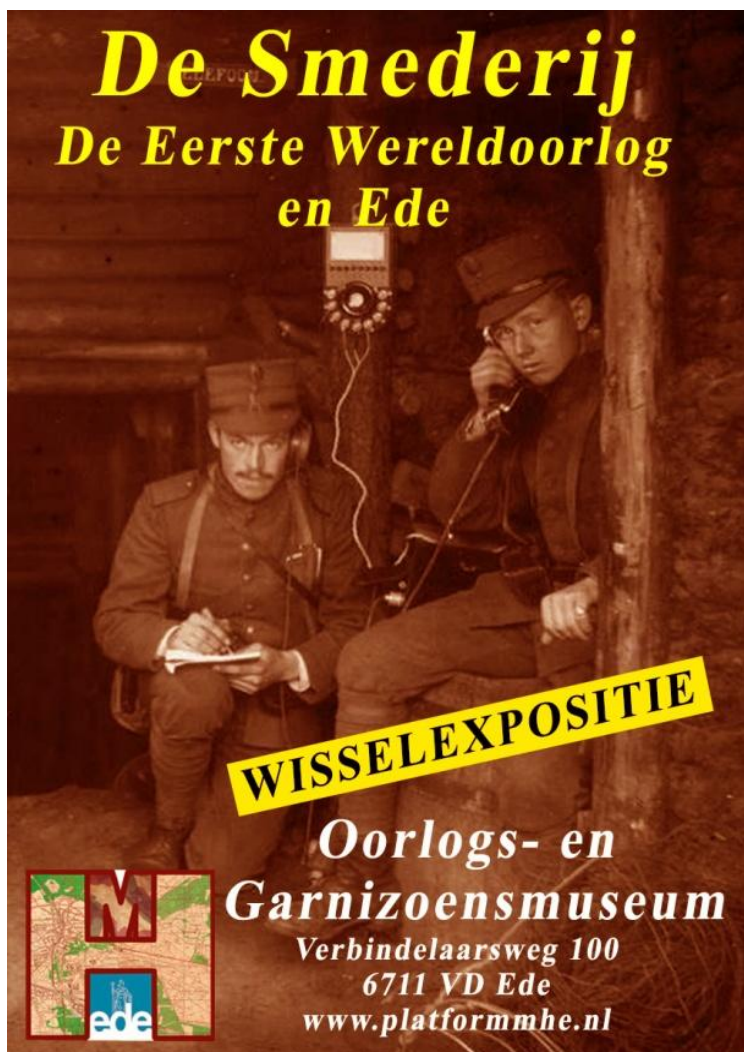
René Hazeleger van XON bezocht de opening van onze expositie en maakte er een fraaie reportage van. U kunt het verslag bekijken op YouTube: [Expositie 'De eerste Wereldoorlog in Ede'](#)

Platform Militaire Historie Ede

Contact: info@platformmhe.nl

Website: www.platformmhe.nl

Facebook: www.facebook.com

Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede 'De Smederij'

Adres: Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: [52.03486](#), [5.67367](#)

Contact: info@platformmhe.nl

Openingstijden: woensdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur
en op elke laatste zaterdag van de maand van 13.00 tot 17.00 uur.

VOC Ede

Edese veteranen, oud-militairen en partners zijn van harte welkom in het ontmoetingscentrum De Smederij. Onder het genot van een hapje en drankje is het een plek voor ontmoeting, gezelligheid en saamhorigheid.

Adres: De Smederij, Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: [52.03486](#), [5.67367](#)

Contactpersoon: Albert van Dijk (a.vandijk@platformmhe.nl)

Openingstijden: elke tweede woensdag en elke laatste vrijdag van de maand van 16.00-20.00 uur.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Platform Militaire Historie Ede, onder redactie van Gerard Gijsbertsen en Wouter van den Berg. Deze nieuwsbrief verschijnt alleen wanneer hier aanleiding voor is. De nieuwsbrieven worden toegezonden aan alle bij het PMHE geregistreerde e-mailadressen. Mocht u geen prijs meer stellen op verdere ontvangst dan kunt u met een bericht aan info@platformmhe.nl verzoeken de toezending te stoppen. Mocht u zelf ideeën hebben voor een nieuwsbericht, dan kunt u dit doorgeven aan redactie@platformmhe.nl.